

JULKAISUT JA TUTKIMUKSET 2017

Vakuutusvuosi 2016

Vakuutusvuosi 2016

Vakuutusyhtiöiden tulokatsaus

SISÄLTÖ

Lyhyesti	4
Vakuutusmarkkinoiden yleinen kehitys	5
Yhtiöiden määrät ja tapahtumat vuoden aikana	5
Vahinkovakuutus	7
Henkivakuutus	8
Lakisääteinen eläkevakuutus	9
Vakuutusyhtiöiden sijoitukset 31.12.2016	10
Sijoitustoiminnan tuottojen kehitys 2016	11
Liitteet	12

Vakuutusvuosi 2016

Vakuutusyhtiöiden tulokatsaus

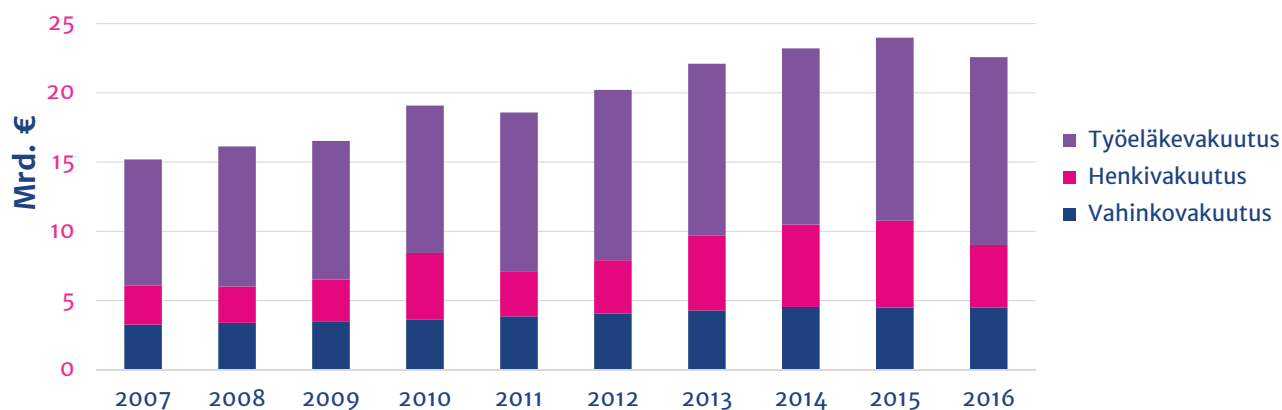
LYHYESTI

Vakuutusyhtiöiden kotimainen maksutulo pieneni 6 prosenttia 23 miljardiin euroon. Korvauksia ja eläkkeitä maksettiin 22 miljardia euroa, niiden kasvu oli 5 prosenttia.

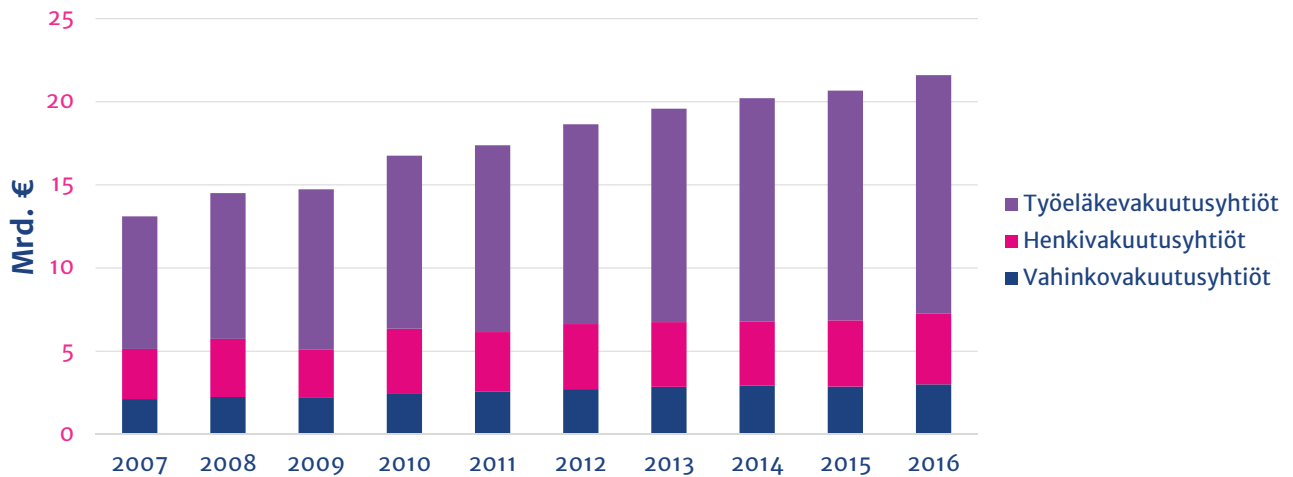
Henkivakuutuksen maksutulo aleni 28 prosenttia. Sijoitussidonnaisissa vakuutuksissa oli suurimmat miinukset.

Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde parani 3,8 prosenttiyksiköllä 92,4 prosenttiin. Vahinkosuhde oli 71,9 prosenttia, liikekulusuhde 20,5 prosenttia.

Sijoitusten tuotto oli 5,0 prosenttia. Suurin osa tuotoista saatiin osakkeista.

Kuvio 1. Vakuutusmaksutulon jakauma 2007 – 2016

Kuvio 2. Vakuutusyhtiöiden maksamat korvaukset 2007 – 2016

VAKUUTUSMARKKINOIDEN YLEINEN KEHITYS

Vuosi 2016 oli vakuutusyhtiöille kokonaisuutena positiivinen. Liikevoitot olivat edelleen hyviä, samoin kokonaistulokset. Sijoitusmarkkinoilla vuosi oli edellistä parempi, ja erityisesti osakemarkkinoilla vuoden loppua kohti paraneva. Yhtiöiden onnistui saada hyvä tulos sijoitustoiminnastaan. Osakesijoitusten ja kiinteistöjen tuotot olivat hyvät, myös joukkovelkakirjalainoista saatiin vuonna 2016 melko hyvä tuotto. Aivan loppuvuonna työllisyys osoitti jo lieviä nousun merkkejä, mutta sen vaikutus ei näkynyt vielä maksutulossa.

Vuonna 2016 vakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu maksutulo aleni 6 prosenttia 23 miljardiin euroon. Henkivakuutusyhtiöiden maksutulo pieneni peräti 28 prosenttia sijoitussidonnaisten vakuutusten huonon myyntituloksen vuoksi. Vahinkovakuutuksen maksutulo aleni vajaan prosentin. Työeläkevakuutuksen maksutulo kasvoi 3 prosenttia. Korvauksia ja eläkkeitä vakuutusyhtiöt maksoivat vuonna 2016 yhteensä vajaat 22 miljardia euroa, mikä on 5 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Suomen vakuutusmarkkinoiden rakenteelle on tyypillistä lakisääteisistä vakuutuksista kerättyjen maksujen suuri osuus alan koko maksutulosta. Viime vuonnakin maksutulosta kaksi

kolmasosaa saatiin lakisääteisistä vakuutuksista: lakisääteisestä työeläkevakuutuksesta, lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta ja liikennevakuutuksesta. Toinen tyypillinen piirre Suomen vakuutusmarkkinoille on vahva keskittyneisyys. Neljän suurimman henki- ja vahinkovakuutusyhtiön/yhtiöryhmän osuus maksutulosta oli yli 80 prosenttia. Myös työeläkevakuutus on keskittynyttä, kolmen suurimman yhtiön osuus oli yhteensä yli 90 prosenttia.

YHTIÖIDEN MÄÄRÄT JA TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Vuoden 2016 lopussa Suomessa toimi 52 kotimaista vakuutusyhtiötä, joista vahinko- ja jälleenvakuutusyhtiöitä oli 36, henkivakuutusyhtiöitä 10 ja työeläkevakuutusyhtiöitä 6. Yhtiöiden palveluksessa oli vuonna 2016 keskimäärin 9 525 henkeä. Määrä laski edellisvuodesta 165 hengellä.

Suomessa toimi vuoden 2016 lopussa 17 ulkomaisen vakuutusyhtiön sivuliikettä. Näiden lisäksi yli 700 ulkomaista yhtiötä oli tehnyt Finanssivalvonnalle ilmoituksen vakuutuspalvelujen tarjoamisesta rajan yli. Finanssivalvonnan ylläpitämässä vakuutusmeklarirekisterissä oli vuoden 2016 lopussa 82 vakuutusmeklariyritystä.

Vakuutusyhtiöiden* vakuutusmaksutulo Suomessa vuonna 2016
sekä vahinkosuhte ja maksetut korvaukset

	Vakuutus- maksutulo milj.€	muutos-%	Vahinko- suhte % 1)	Maksetut korvaukset milj.€ 1)	muutos-%
Eläkevakuutus					
- lakisääteinen eläkevakuutus	13 564	2,6		14 356	3,9
Henkivakuutus					
- sijoitussidonnainen henkivakuutus	2 121	-30,5			
- kapitalisaatiosopimus	1 276	-37,1			
- muu henkivakuutus	318	-4,2			
- työntekijäin ryhmähenkivakuutus	38	2,9			
- muu ryhmähenkivakuutus	110	-1,6			
- sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	299	-8,8			
- muu yksilöllinen eläkevakuutus	101	-10,6			
- sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	118	6,7			
- muu ryhmäeläkevakuutus	148	-9,3			
- jälleenvakuutus	2	-3,1			
Henkivakuutus yhteensä	4 530	-27,8		4 239	6,4
Vahinkovakuutus					
- lakisääteinen tapaturma	567	-5,4	94,9	481	0,0
- muu tapaturma ja sairaus	558	5,8	69,5	387	11,2
- maa-ajoneuvot	813	0,1	70,9	565	6,8
- meri- ja lentoalukset, kuljetus	127	-3,8	51,2	77	-2,0
- palo- ja muu omaisuusvahinko	1 034	0,7	68,5	657	4,4
- moottoriajoneuvon vastuu	829	-2,3	68,8	491	1,6
- vastuu	235	0,1	72,0	135	-2,6
- luotto ja takaus	24	14,4	21,2	20	543,8
- oikeusturva	93	3,1	66,2	55	1,7
- muu ensivakuutus	65	0,6	66,5	42	2,3
Vahinkoensivakuutus yhteensä	4 347	-0,3	72,2	2 909	4,5
- kotimainen jälleenvakuutus	69	-0,9	74,6	57	21,6
- ulkomainen jälleenvakuutus	67	2,9	49,5	41	10,1
Vahinkovakuutus yhteensä	4 483	-0,2	71,9	3 008	4,8
YHTEENSÄ	22 577	-5,9		21 603	4,5

* ml. kotimaiset yhtiöt ja ne ulkomaiset yhtiöt, joiden tiedot toimitettu FK:lle

1) korvauskulut / vakuutusmaksutuotot ja maksetut korvaukset, vain kotimaiset yhtiöt

VAHINKOVAKUUTUS

Koko vahinkovakuutuksen maksutulo laski lievästi ollen edelleen 4,5 miljardia euroa. Korvauksia kotimaiset yhtiöt maksoivat 3,0 miljardia euroa, 5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta (maksutuotoista vähennetään korvauskulut ja liikekulut) oli 323 miljoonaa euroa. Vakuutustekninen kate oli jo viidettä vuotta peräkkäin koko alan tasolla positiivinen, joten alan kannattavuus on saatu hyvälle tasolle.

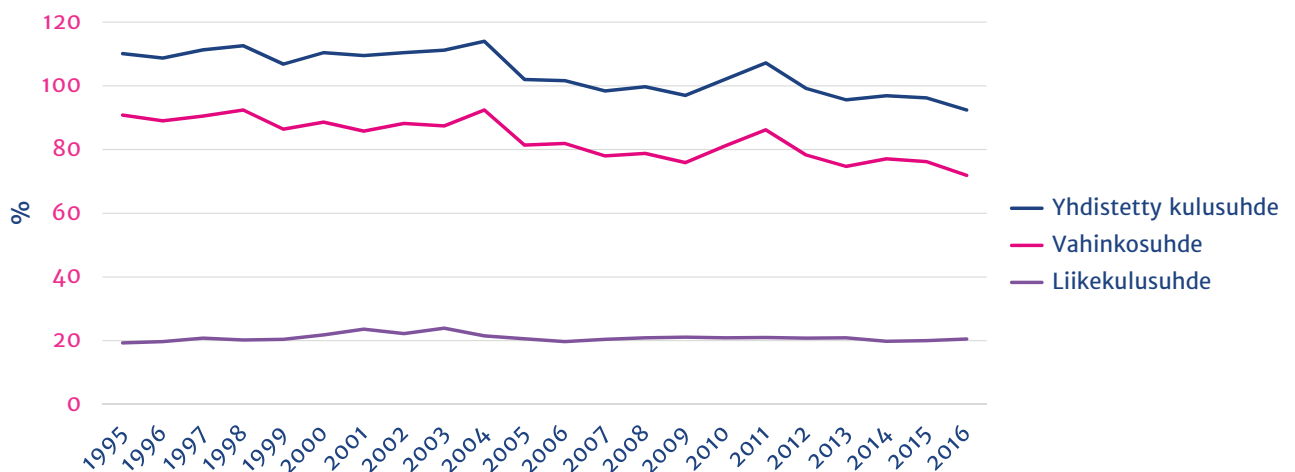
Kotimaisten vahinkovakuutusyhtiöiden yhdistetty kulusuhde, joka sisältää sekä vahinko- että liikekulusuhteen, laski ja siis parani 3,8 prosenttiyksiköllä 92,4 prosenttiin. Vahinkosuhte (korvauskulut/maksutuotot) laski 76,2 prosentista 71,9 prosenttiin, mikä on tunnuslukuhistorian alin luku. Liikekulusuhde (liikekulut/maksutuotot) heikkeni lievästi ja oli 20,5 prosenttia. Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua oli 69,5 prosenttia ja vastaava yhdistetty kulusuhde 89,9 prosenttia.

Vahinkovakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoin olivat selvästi paremmat kuin vuonna 2015, niiden määrä oli 624 miljoonaa euroa. Sijoitusten tuotto sitoutuneelle pääomalle oli käyvin arvoin 4,1 prosenttia. Yhtiöiden liikevoitto säilyi edellisvuoden hyvällä tasolla ja oli yhteensä 767 miljoonaa euroa. Kokonaistulos, jossa liikevoittoon lisätään myös arvostuserojen muutos, parani 932 miljoonaan euroon.

Vahinkovakuutuksen luokkaryhmistä suurin oli edelleen palo- ja muu omaisuusvahinkovakuutus. Tämä luokkaryhmä pitää sisällään sekä yritysten että yksityisten omaisuusvakuuttamisen. Sen maksutulo kasvoi hieman ja oli runsaat 1 miljardia euroa. Vahinkosuhte heikkeni lievästi ja oli 68,5 prosenttia.

Liikennevakuutuksen (moottoriajoneuvon vastuu) maksutulo väheni 2 prosenttia 829 miljoonaan euroon. Vakuutusyhtiöille ilmoitettiin liikennevahinkoja 127 678 kappaletta, mikä oli 1,3 prosenttia vähemmän kuin edellisena vuonna. Kuolemaan johtaneiden liikennevahinkojen määrä väheni selvästi. Tilastokeskuksen mukaan onnettomuuksissa sai surmansa 240 (257) henkilöä. Myös loukkaantuneiden määrä väheni ja oli yhteensä 5881 (6373) henkeä. Hyvänä jatkuneen vahinkokehityksen avulla liikennevakuutuksen vahinkosuhte parani ennätysalals 68,8 prosenttiin.

Vapaaehtoisen autovakuutuksen (maa-ajoneuvot) maksutulo vain nimellisesti ja oli 813 miljoonaa euroa. Vahinkosuhte heikkeni ja oli 70,9 prosenttia. Liikenteessä olevien henkilöautojen määrä oli vajaan prosentin suurempi kuin vuonna 2015. Autovahinkojen määrä nousi 8 prosenttia edellisvuotista suuremmaksi, ilmoituksia tehtiin 553 647 kappaletta.

Kuvio 3. Vahinkovakuutuksen kulusuhteet 2007 - 2016

Työllisyyden huono kehitys näkyi yhä vieläkin lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksutulossa, joka oli 567 miljoonaa euroa. Se oli 5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Vahinkosuhde parani selvästi ja oli 94,9 prosenttia.

Vapaaehtoisen tapaturma- ja sairausvakuutuksen maksutulo kasvoi 558 miljoonaan euroon. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 6 prosenttia. Varsinkin sairauskuluvakuutusten suosio on ollut vakaassa kasvussa, vakuutusten lukumäärä on kasvanut viidessä vuodessa yli 30 prosenttia. Vahinkosuhde parani lievästi ja oli 69,5 prosenttia.

Vastuuvakuutuksen maksutulo säilyi ennallaan 235 miljoonassa eurossa. Vahinkosuhde laski 72,0 prosenttiin.

Vastaanotetun jälleenvakuutuksen maksutulo pysyi ennallaan 136 miljoonassa eurossa. Maksutulo jakautui siten, että 69 miljoonaa euroa saatiin kotimaisesta jälleenvakuutuksesta ja 67 miljoonaa euroa ulkomaisesta jälleenvakuutuksesta.

Vahinkovakuutusyhtiöiden kotimaisen ensivakuutuksen maksutulo laski lievästi runsaaseen 4,3 miljardiin euroon. OP Ryhmä sai taas hiukan lisää markkinaosuutta, sen markkinaosuus nousi 32,4 prosenttiin. LähiTapiolan asema toiseksi suurimpana vahvistui, markkinaosuus kasvoi 25,8 prosenttiin. If menetti osuuttaan noin prosenttiyksikön, osuus oli 22,6 prosenttia. Fennian osuus laski 9,6 prosenttiin. Viiden suurimman yhtiöryhmän yhteenlaskettu markkinaosuus oli 93 prosenttia.

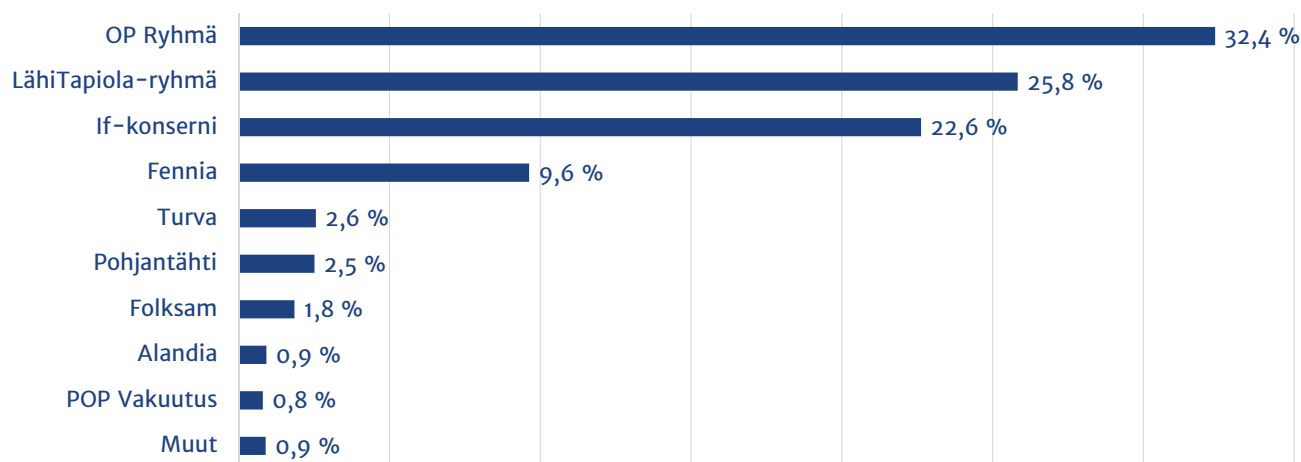
HENKIVAKUUTUS

Henkivakuutuksen maksutulo jäi 28 prosenttia edellisvuotista pienemmäksi, yhteensä 4,5 miljardiin euroon. Pääsyy oli sijoitussidonnaisien henkivakuutusten maksutulon romahdus. Maksutulo on muutaman vuoden ajan painottunut yhä vahvemmin sijoitussidonnaisiin tuotteisiin, mutta nyt niiden osuus laski 84 prosenttiin koko maksutulosta.

Henkivakuutuksesta maksetut korvaukset kasvoivat 6 prosenttia, määrä oli 4,2 miljardia euroa. Korvauksista oli takaisinostoja 2,1 miljardia, säästösummien takaisinmaksuja 0,5 miljardia, eläkkeitä 1,2 miljardia ja muita korvauksia 0,4 miljardia euroa. Eläkkeitä maksettiin 6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Takaisinostot kasvoivat 23 prosenttia johtuen yksilöllisten eläkevakuutusten poikkeuksellisen suurista takaisinostoista. Säästösummien takaisinmaksut sen sijaan vähenivät 27 prosenttia.

Vakuutussäästöjen määrä kasvoi 4 prosenttia 48,6 miljardiin euroon. Säästöjen rakenne on muuttunut voimakkaasti. Perustekorkoisten vakuutusten osuus on ollut aiemmin selvästi suurempi, mutta nyt sijoitussidonnaisten vakuutusten säästöt olivat jo 70 prosenttia koko määrästä. Perustekorkoiset säästöt vähenivät 5 prosenttia 14,4 miljardiin euroon. Sijoitussidonnaisten vakuutusten säästöt kasvoivat 9 prosenttia ja ne olivat 34,2 miljardia euroa.

Sijoitussidonnaisten henkivakuutusten maksutulo aleni 31 prosenttia ja oli yhteensä 2,1

Kuvio 4. Vahinkovakuutuksen markkinaosuudet 2016

miljardia euroa. Muun henkivakuutuksen maksutulo väheni hieman 428 miljoonaan euroon.

Suurin muutos tapahtui kapitalisaatiosopimusten maksutulossa, joka väheni peräti 37 prosenttia ja oli 1,3 miljardia euroa. Uusia sopimuksia tehtiin 58 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna, yhteensä 6 255 kappaletta. Käytännössä kaikki uudet sopimukset olivat sijoitussidonnaisia.

Yksilöllisten eläkevakuutusten uusmyynti oli edelleen hyvin vähäistä. Uusia eläkevakuutusopimuksia tehtiin viime vuonna 533 kappaletta. Yksilöllisen eläkevakuutuksen maksutulo ale ni 9 prosenttia ja oli 399 miljoonaa euroa. Vapaaehtoisen ryhmäeläkevakuutuksen maksutulo väheni lievästi 266 miljoonaan euroon. Tästä oli sijoitussidonnaista 118 miljoonaa euroa.

Työmarkkinaosapuolten sopima työntekijäin ryhmähenkivakuutus keräsi maksutuloa 38 miljoonaa euroa, mikä oli noin 3 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Henkiyhtiöiden sijoitusten tuotto käyvin arvoin laskettuna oli 5,6 prosenttia, yhteensä sijoitukset tuottivat 1,1 miljardia euroa. Liikekulut kasvoivat 3 prosenttia 337 miljoonaan euroon. Henkivakuutusyhtiöiden liikevoitto oli 595 miljoonaa euroa. Kokonaistulos oli 366 miljoonaa euroa. Asiakashyvityksiä maksettiin yhteensä 253 miljoonaa euroa.

Henkivakuutuksen markkinaosuutta mitataan kahdella suureella, maksutulolla ja

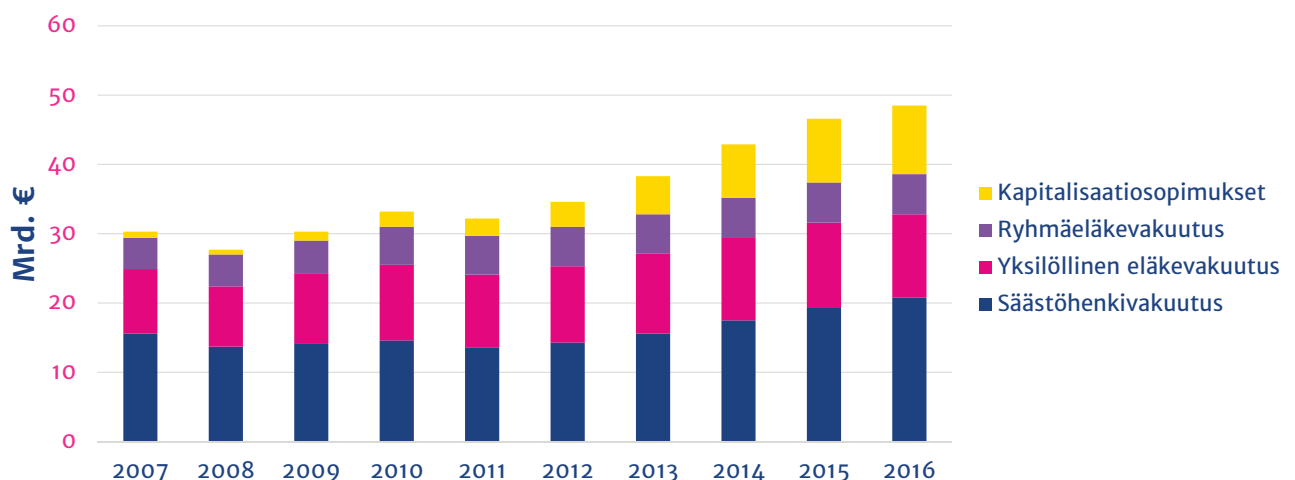
vakuutussäästöillä. Molemmilla tavoilla laskettuna kolme suurta yhtiötä/ryhmää hallitsivat markkinoita. Vuonna 2016 selvä markkinajohdaja molemmilla tavoilla laskettuna oli Nordea Henkivakuutus, muut suuret olivat Mandatum Life ja OP Ryhmä.

LAKISÄÄTEINEN ELÄKEVAKUUTUS

Lakisäateisen työeläkevakuutuksen maksutulo on vahvasti riippuvainen yksityisen sektorin palkkasumman kehityksestä. Palkkasumman kasvu oli vuositasolla 1,5 prosenttia. Työeläkevakuutusyhtiöiden maksutulo nousi 3 prosenttia 13,6 miljardiin euroon. Eläkkeitä työeläkeyhtiöt maksoivat yhteensä 14,6 miljardia euroa. Eläkeyhtiöiden sijoitusten arvo nousi käyvin arvoin laskettuna 4 prosenttia 106 miljardiin euroon.

Työeläkeyhtiöiden tulos muodostuu valtaosin sijoitustoiminnan kautta. Työeläkeyhtiöiden koko sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin laskettuna oli 5,1 prosenttia. Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin oli 1423 miljoonaa euroa. Vakuutusliikkeen tulos oli -95 miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos 117 miljoonaa euroa. Näin kokonaistulokseksi muodostui 1444 miljoonaa euroa. Tuloksesta käytettiin asiakashyvityksiin 303 miljoonaa euroa. Lopulla 1142 miljoonalla eurolla vahvistettiin toimintapääomaa.

Työeläkeyhtiöiden markkinaosuuksissa muutokset olivat pienehköjä ja suhteelliset asemat säilyivät ennallaan.

Kuvio 5. Henkivakuutuksen vakuutussäästöt 2007 – 2016

VAKUUTUSYHTIÖIDEN SIJOITUKSET 31.12.2016

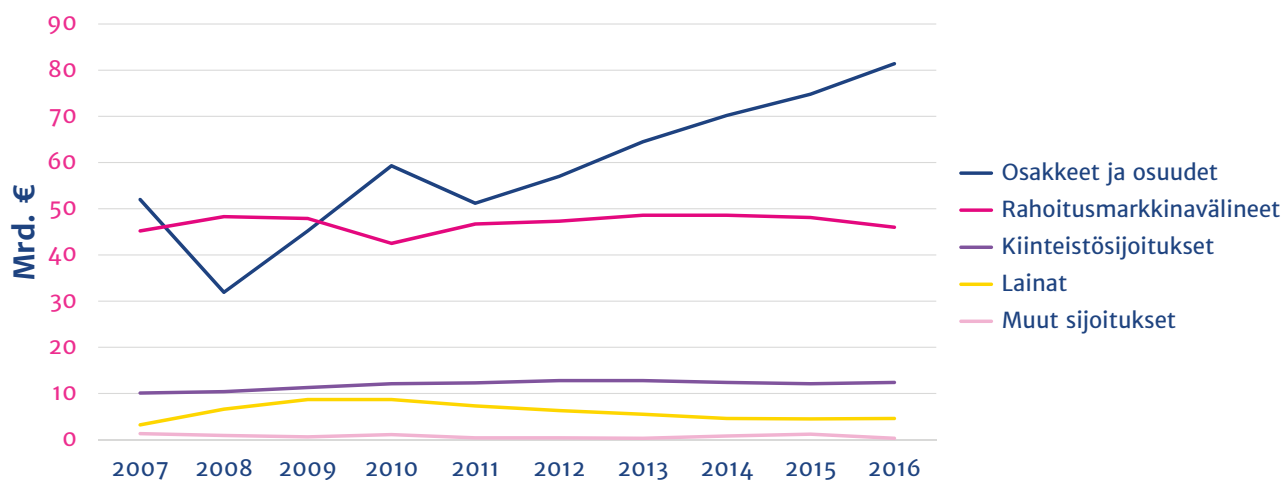
Vakuutusyhtiöiden yhteenlaskettujen sijoitusten käypä arvo oli yhteensä 145 miljardia euroa. Sijoitukset kasvoivat 3 prosenttia edellisvuoden lopusta. Työeläkeyhtiöillä oli eniten sijoituksia, 108 miljardia euroa. Henkivakuutusyhtiöiden sijoitusten arvo oli 22 miljardia euroa ja vahinkovakuutusyhtiöiden 15 miljardia euroa.

Osakkeet ja osuudet olivat vakuutusyhtiöiden suurin sijoituskohte, ja niiden paino kasvoi yhä lisää arvonnousun myötä. Osakkeiden ja osuuksien markkina-arvo suhteessa edellisvuoteen kasvoi 9 prosenttia ja oli 81 miljardia euroa. Osakkeiden käypäarvoinen tuotto oli 8 prosenttia.

Rahoitusmarkkinavälineet olivat toiseksi suurin sijoituserä. Niiden määrä laski 4 prosenttia 44 miljardiin euroon. Myös niiden osuus sijoituksista laski, 32 prosenttiin. Tuotto sijoituksista rahoitusmarkkinavälineisiin oli 4 prosenttia.

Kiinteistösijoituksia yhtiöillä oli runsaan 12 miljardin euron arvosta. Määrä kasvoi hiukan, sen sijaan kiinteistöjen osuus sijoituksista säilyi ennallaan. Kiinteistösijoitusten tuotto oli 5 prosenttia.

Vakuutusyhtiöiden myöntämien lainojen määrä oli samalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Lainoja oli 4,5 miljardia euroa. Lainoissa eivät ole mukana vakuutusyhtiöiden konsernien sisäiset lainat. Lainojen suhteellinen osuus sijoituskannasta laski, nyt se oli 3,1 prosenttia, kun edellisvuoden osuus oli 3,2 prosenttia. Lainojen tuotto oli 3,2 prosenttia.

Kuvio 6. Vakuutusyhtiöiden sijoitusten kehitys 2007 – 2016

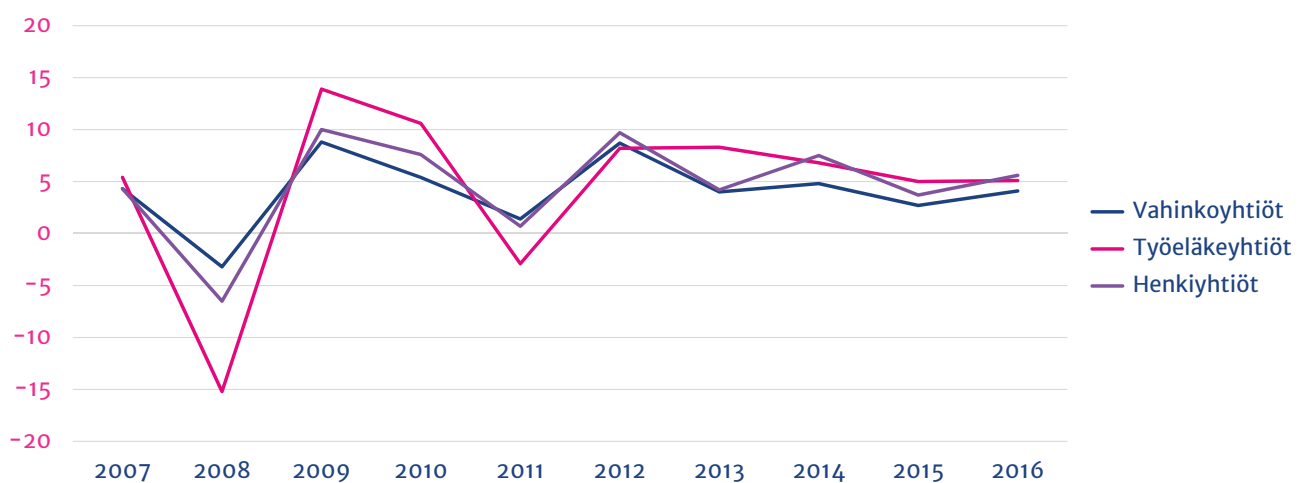
SIJOITUSTOIMINNAN TUOTTOJEN KEHITYS 2016

Tuloslaskelmassa oleva sijoitusten nettotuotto lasketaan tuottojen ja kulujen erotuksena, johon lisätään arvonkorotukset ja vähennetään arvonkorotusten oikaisut. Nettotuotto oli yhteensä 8,0 miljardia euroa. Käyvin arvoin olevaa tuottoa laskettaessa otetaan huomioon lisäksi arvostuserojen muutos. Arvostuserot kasvoivat 0,8 miljardia euroa. Tuotosta poistetaan henkivakuutuksessa myös sijoitussidonnaisen vakuutusten osuus, jonka vaikutus vuonna 2016 oli 1,6 miljardia euroa. Näillä korjauksilla päädytään 7,3 miljardin euron käypäarvoiseen tuottoon. Vastaava tuotto oli vuotta aiemmin 6,5 miljardia euroa.

Sijoitusten käypäarvoinen nettotuotto prosentti, eli suhde sitoutuneeseen pääomaan, oli 5,0 prosenttia. Parhaan tuoton antoivat osakkeet ja osuudet, joiden tuotto oli 7,6 prosenttia. Tuotto joukkovelkakirjasijoituksista oli 4,2 prosenttia ja tuotto kiinteistöistä 4,5 prosenttia. Lainojen tuotto oli 3,2 prosenttia ja muiden sijoitusten tuotto 5,0 prosenttia.

Vakuutusyhtiöiden sijoitusten nettotuotto sijoituserittäin käyvin arvoin 2016

	Sitoutunut pääoma milj.€	Netto- tuotot milj.€	Tuotto %
Joukkovelkakirjalainat	57 510	2 392	4,2
Osakkeet ja osuudet	46 567	3 535	7,6
Kiinteistösijoitukset	15 686	712	4,5
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset	8 698	39	0,5
Lainasaamiset	4 472	142	3,2
Muut sijoitukset	10 174	509	5,0
Yhteensä	145 464	7 206	5,0

Kuvio 7. Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, % sitoutuneesta pääomasta 2007 – 2016

FINANSSIALA RY

Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulo luokkaryhmittäin 2016 (1000 €)

	Markkina- osuus %	Kotimainen ensivak.	Vakuutus- maksutulo	Lakisäät. tapaturma	Muu tapa- turma ja sairaus	Maa-ajo- neuvot	Meri- ja kalasto- ja muu kuljetus	omaisuus- vahinko	Moottori- ajoneuvon vastuu	Vastuu	Luotto ja takaus	Oikeus- turva	Muu ensi- vakuutus	Lisätieto		
														Kotimainen jälle- vakuutus	Ulkomainen jälle- vakuutus	Ulkomainen ensi- vakuutus
OP Vakuutus Oy	28,6	1 239 844	1 281 079	154 790	182 519	215 814	15 641	311 523	222 393	88 241	2 442	26 106	24 593	328	36 689	4 218
LähiTapiola-ryhmä	25,8	1 118 778	1 197 073	145 929	134 859	206 025	13 376	311 161	225 091	44 237	2 742	22 314	13 042	68 550	9 747	0
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy	22,4	968 669	987 424	125 002	113 027	194 691	24 993	234 791	177 387	53 384	2 380	27 764	15 251	109	18 646	0
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia	9,6	417 016	417 353	82 392	45 165	76 916	11 318	86 505	78 334	23 470	414	7 623	4 879	36	301	0
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	2,6	110 836	110 926	5 537	17 168	25 090	1 006	28 995	27 461	2 642	0	2 836	102	89	0	0
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö	2,5	108 818	108 821	12 413	16 121	21 103	699	26 024	23 841	3 705	183	3 238	1 491	3	0	0
A-Vakuutus Oy	2,2	95 388	95 388	22 961	1	34 309	43	3 613	28 210	5 074	0	888	290	0	0	0
Folksam Skadeförsäkring Ab	1,8	80 043	80 043	11 272	5 590	17 450	2 654	18 802	18 191	3 864	0	1 550	670	2	-3	0
Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen	1,4	62 079	62 079	0	40 876	0	16 395	0	0	0	0	0	4 808	0	0	0
Försäkringsaktiebolaget Alandia	0,9	39 763	47 456	2 824	2 099	0	40 236	0	0	2 183	0	0	0	0	113	7 585
Suomen Vahinkovakuutus Oy	0,8	34 585	34 585	0	973	10 320	484	1 876	20 359	168	0	249	156	0	0	0
Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag	0,5	20 192	25 982	2 909	0	3 671	10	10 088	4 600	2 291	0	779	0	10	1 624	4 152
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	0,3	12 216	12 217	0	0	0	0	0	0	0	12 216	0	0	2	0	0
Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,1	5 002	5 002	0	88	0	0	343	0	754	3 817	0	0	0	0	0
Suomen Keskinäinen Lääkevahinkovakuutusyhtiö	0,1	5 000	5 000	0	0	0	0	0	0	5 000	0	0	0	0	0	0
Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0,0	1 201	1 201	1 201	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kotimaiset yhtiöt yhteensä 2016	99,7	4 319 430	4 471 629	567 230	558 486	805 390	126 854	1 033 719	825 865	235 015	24 192	93 346	65 283	69 129	67 118	15 955
Kotimaiset yhtiöt yhteensä 2015	99,7	4 328 187	4 482 703	599 837	528 091	804 722	131 833	1 026 551	845 177	234 862	21 152	90 577	64 889	69 765	65 246	19 506
Muutos-%		-0,2	-0,2	-5,4	5,8	0,1	-3,8	0,7	-2,3	0,1	14,4	3,1	0,6	-0,9	2,9	
If Skadeförsäkring Ab (publ.), Ssl	0,3	11 277	11 277	0	0	8 055	0	0	3 222	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä 2016	100,0	4 330 707	4 482 905	567 230	558 486	813 444	126 854	1 033 719	829 087	235 015	24 192	93 346	65 283	69 129	67 118	
Yhteensä 2015	100,0	4 339 119	4 493 635	599 837	528 091	812 340	131 833	1 026 551	848 492	234 862	21 152	90 577	64 889	69 765	65 246	
Muutos-%		-0,2	-0,2	-5,4	5,8	0,1	-3,8	0,7	-2,3	0,1	14,4	3,1	0,6	-0,9	2,9	

Vahinkovakuutusyhtiöiden tunnuslukuja 2016

	Liike- vaihto milj. €	Vahinko- suhde %	Liikekulu- suhde %	Yhdistetty kulusuhde %	Liike- voitto milj. €	Liikevoitto % liike- vaihdosta	Sijoitusten tuotto käyvin arvo %
LähiTapiola-ryhmä	1477,4	71,2	24,5	95,7	268,9	18,2	5,1
OP Vakuutus Oy	1428,8	72,6	17,3	89,9	271,8	19,0	6,4
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy	1027,0	69,4	16,1	85,5	155,9	15,2	1,9
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia	433,9	79,1	25,1	104,1	0,1	0,0	2,7
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	113,6	70,9	26,1	97,0	3,9	3,5	2,7
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö	111,0	73,3	23,0	96,4	7,6	6,8	4,3
A-Vakuutus Oy	107,7	86,0	18,1	104,1	6,1	5,7	3,8
Folksam Vahinkovakuutus Oy	83,9	67,1	26,0	93,1	8,9	10,6	2,5
Försäkrings Ab Alandia	61,9	60,2	31,1	91,3	13,7	22,2	9,3
Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen	61,5	53,6	18,1	71,7	17,6	28,6	1,0
Suomen Vahinkovakuutus Oy	34,0	76,6	34,3	110,9	-3,3	-9,7	2,2
Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag	33,0	87,4	21,5	109,0	3,8	11,5	4,7
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	13,6	12,4	52,5	64,9	6,5	48,2	5,4
Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö	7,9	65,0	7,9	72,9	5,0	63,4	-0,1
Suomen Keskinäinen Lääkevahinkovakuutusyhtiö	5,5	86,0	16,6	102,6	0,4	6,5	5,5
Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö	1,9	4727,6	1927,6	6655,2	0,0	-1,6	6,2
Kotimaiset yhtiöt yhteensä	5002,7	71,9	20,5	92,4	767,0	15,3	4,1

FINANSSIALA RY

Vahinkovakuutusyhtiöiden tuloslaskelmat vuonna 2016 (milj. €)

	Vakuutus- maksutuotot	Korvaus- kulut	Liikekulut	Tasoi- määrän muutos	Sijoitus- toiminnan nettotuotot	Muut tuotot ja kulut	Välittömät verot	Tilikauden voitto (tappio)
OP Vakuutus Oy	1 224	-888	-212	-74	149	-3	-37	159
LähiTapiola-ryhmä	1 138	-810	-278	29	212	8	-57	240
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy	983	-682	-158	-30	14	0	-25	101
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia	412	-326	-103	-13	17	0	0	-12
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö	99	-73	-23	-2	4	0	-1	5
A-Vakuutus Oy	96	-83	-17	0	10	0	-1	5
Folksam Vahinkovakuutus Oy	78	-52	-20	-2	4	0	-1	5
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	63	-45	-16	-1	3	-1	-1	2
Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen	61	-33	-11	4	0	0	-4	17
Suomen Vahinkovakuutus Oy	33	-25	-11	0	0	0	0	-3
Försäkrings Ab Alandia	30	-18	-9	5	11	1	-4	15
Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag	18	-16	-4	0	7	-2	0	4
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	9	-1	-5	1	3	0	-2	6
Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö	5	-3	0	41	3	1	-9	37
Suomen Keskinäinen Lääkevahinkovakuutusyh	4	-4	-1	0	0	0	0	0
Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö	1	-2	-1	0	1	0	0	0
VAHINKOVAKUUTUS YHTEENSÄ	4 255	-3 061	-871	-41	438	6	-142	581

FINANSSIALA RY

Vahinkovakuutusyhtiöiden tasetiedot vuonna 2016 (milj. €)

	VASTAAVAA					VASTATTAVAA							
	Aineett. hyödykkeet	Sijoitukset yhteensä	Saamiset yhteensä	Muu omaisuus	Siirto-saamiset	Vastaavaa yhteensä	Oma pääoma	Varaukset yhteensä	Pääoma-lainat	Vastuu-velka	Velat yhteensä	Ennakot, siirtovelat	Vastattavaa yhteensä
LähiTapiola-ryhmä	30	4 772	339	145	37	5 323	1 645	4	0	3 534	101	39	5 323
OP Vakuutus Oy	97	3 133	553	90	42	3 914	392	7	125	3 018	332	40	3 914
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy	4	3 177	258	174	150	3 763	416	2	90	3 130	33	92	3 763
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia	68	1 432	156	44	22	1 722	260	1	0	1 411	18	32	1 722
A-Vakuutus Oy	0	336	39	2	5	382	74	1	10	289	8	1	382
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	2	169	40	8	1	220	35	0	0	176	6	2	220
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö	4	177	31	4	2	217	48	1	0	154	11	3	217
Folksam Vahinkovakuutus Oy	5	167	19	20	2	213	25	1	0	180	4	3	213
Försäkrings Ab Alandia	0	145	13	20	3	181	48	0	0	121	4	8	181
Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag	0	150	14	6	1	170	60	0	0	104	3	2	170
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	0	114	2	3	2	120	30	0	0	87	1	2	120
Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen	0	64	18	0	1	83	30	0	0	51	2	1	83
Suomen Vahinkovakuutus Oy	8	28	14	9	0	59	24	1	0	27	6	2	59
Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0	20	0	0	0	21	4	0	0	16	0	0	21
Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö	0	7	0	13	0	20	4	0	0	7	1	8	20
Suomen Keskinäinen Lääkevahinkovakuutusyhtiö	0	17	0	0	0	18	7	0	0	11	0	0	18
VAHINKOVAKUUTUS YHTEENSÄ	219	13 908	1 496	536	269	16 427	3 102	17	225	12 318	530	236	16 427

Henkivakuutusyhtiöiden maksutulot Suomessa vuonna 2016 (milj. €)

	Sijoitussid. henki	Kapitalisaatio- sopimus	Muu henki	Työntekijäin ryhmähenki	Muu ryhmähenki	Sijoitussid. yksilöllinen eläke	Muu yksilöllinen eläke	Sijoitussid. ryhmä- eläke	Muu ryhmä- eläke	Ensi- vakuutus	Jälleen- vakuutus	Vakuutus- maksutulo yhteensä	Markkina- osuus ensivakuu- tuksesta %
Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	598	644	56	0	0	74	17	0	0	1 388	0	1 388	30,6
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	343	473	45	12	9	66	12	65	64	1 090	3	1 094	24,1
OP-Henkivakuutus Oy	609	89	90	9	2	105	27	16	52	999	0	999	22,0
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	192	25	47	10	59	32	20	11	25	422	0	422	9,3
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	131	19	4	5	11	5	6	11	15	207	0	207	4,6
Sp-Henkivakuutus Oy	105	9	17	0	0	6	1	0	0	138	0	138	3,0
Aktia Henkivakuutus Oy	74	0	12	1	9	7	6	2	2	113	0	113	2,5
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	0	0	35	0	29	0	0	0	0	65	0	65	1,4
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	0	0	0	0	0	0	12	0	0	12	0	12	0,3
Försäkringsaktiebolaget Liv-Alandia	0	0	4	0	0	0	1	0	1	6	0	6	0,1
Kotimaiset yhteensä	2 052	1 258	311	38	119	294	102	104	160	4 440	3	4 443	98,0
Kotimaiset yhteensä 2015	2 935	1 995	331	37	112	324	113	111	161	6 120	2	6 122	
Kasvu-%	-30,1	-36,9	-6,0	2,9	6,8	-9,2	-9,5	-5,9	-1,0	-27,5	33,6	-27,4	
Handelsbanken Henkivakuutus	69	18	0	0	0	3	0	0	2	92	0	92	2,0
Kaikki yhteensä	2 121	1 276	311	38	119	298	102	104	162	4 532	3	4 535	100,0
Kaikki yhteensä 2015	3 053	2 028	331	37	112	328	113	111	163	6 276	2	6 278	
Kasvu-%	-30,5	-37,1	-6,0	2,9	6,8	-9,2	-9,5	-5,9	-0,8	-27,8	33,6	-27,8	

Henkivakuutusyhtiöiden tunnuslukuja 2016

	Liikevoitto milj. €	Kokonaispää- oman tuotto %	Sijoitusten tuotto käyvin arvoin %	Liikekustannussuhde % kuormitustulosta
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	197,0	6,5	6,7	96,0
Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	189,7	6,9	2,8	36,7
OP-Henkivakuutus Oy	144,0	4,3	6,5	126,3
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	63,4	5,8	5,0	119,5
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	37,3	1,7	6,0	58,1
Aktia Henkivakuutus Oy	15,3	4,9	3,6	81,9
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	10,2	5,1	4,3	105,6
Sp-Henkivakuutus Oy	7,6	5,0	6,6	133,9
Försäkringsaktiebolaget Liv-Alandia	2,5	2,6	2,6	131,0
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	-71,7	3,3	2,5	123,9
Kotimaiset yhteensä	595,2		5,2	

FINANSSIALA RY

Henkivakuutusyhtiöiden tuloslaskelmat vuonna 2016 (milj. €)

	Vakuutus- maksutulo	Sijoitus- toiminnan tuotot	Sijoitusten arvonkor- ja oikaisu	Korvaus- kulut	Vakuutus- maksuvas- tuun muutos	Liikekulut	Sijoitus- toiminnan kulut	Muut tuotot ja kulut	Välittömät verot	Tilikauden voitto (tappio)
Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	1 388	317	834	-1 197	-927	-28	-195	0	-37	154
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	1 099	855	222	-961	-459	-90	-469	0	-37	159
OP-Henkivakuutus Oy	978	501	335	-1 255	-146	-109	-173	1	-29	102
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	420	235	74	-357	-173	-48	-76	-2	-13	60
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	206	82	53	-102	-171	-14	-43	0	-2	9
Sp-Henkivakuutus Oy	138	29	22	-40	-118	-14	-12	0	-1	4
Aktia Henkivakuutus Oy	112	29	39	-123	-23	-11	-10	0	-3	11
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	65	173	0	-82	-88	-8	-49	1	-1	11
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	12	402	0	-53	-535	-14	-111	5	0	-294
Försäkringsaktiebolaget Liv-Alandia	6	9	1	-10	2	-1	-5	0	0	2
HENKIYHTIÖT YHTEENSÄ	4 424	2 631	1 580	-4 180	-2 638	-337	-1 142	4	-124	218

Henkivakuutusyhtiöiden tasetiedot vuonna 2016 (milj. €)

	VASTAAVAA				Muu omaisuus	VASTATTAVAA						
	Aineett. hyödykkeet	Sijoitukset yhteensä	Sijoitussid. katteena	Saamiset yhteensä		Vastaavaa yhteensä	Oma pääoma	Pääoma- lainat	Vastuu- velka	Sijoitussid. vastuuvelka	Velat ja varaukset	Vastattavaa yhteensä
OP-Henkivakuutus Oy	60	7 579	9 168	337	435	17 579	404	245	7 458	9 205	266	17 579
Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	0	2 222	14 146	63	129	16 561	261	70	2 045	14 157	28	16 561
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	1	4 944	6 362	166	669	12 141	766	100	4 801	6 361	113	12 141
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	15	2 629	1 822	26	61	4 553	363	100	2 265	1 796	29	4 553
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	7	695	901	23	26	1 651	100	0	638	903	10	1 651
Aktia Henkivakuutus Oy	1	511	723	12	19	1 265	78	0	453	719	15	1 265
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	0	1 020	0	11	206	1 237	264	0	957	0	16	1 237
Sp-Henkivakuutus Oy	3	190	517	1	1	710	38	0	147	517	9	710
Försäkringsaktiebolaget Liv-Alandia	0	103	14	2	9	128	20	0	91	14	3	128
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	0	0	0	0	11	11	1	0	0	0	11	11
HENKIYHTIÖT YHTEENSÄ	86	19 893	33 652	640	1 565	55 837	2 294	515	18 855	33 672	501	55 837

Työeläkevakuutusyhtiöiden maksutulot ja tunnusluvut vuonna 2016 (milj. €)

	TyEL	YEL	Vakuutus maksutulo yhteensä	Markkina- osuus 2016 %	Kokonais- tulos milj. €	Vaka- varaisuus- pääoma milj. €	Vaka- varaisuus- aste %	Sijoitusten tuotto käyvin arvo %
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	4 488	187	4 675	34,5	457	10 200	30,9	4,7
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	3 968	334	4 303	31,7	405	8 460	29,2	4,8
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	2 899	423	3 321	24,5	334	4 271	24,3	5,6
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera	675	38	713	5,3	167	846	15,5	6,6
Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas	447	62	509	3,8	79	682	29,5	6,6
Försäkringsaktiebolaget Pensions-Alandia	39	3	42	0,3	2	90	41,0	4,6
Eläkeyhtiöt yhteensä	12 517	1 047	13 564	100,0	1 444	24 547	28,0	5,1
Eläkeyhtiöt yhteensä 2015	12 150	1 065	13 215		304	23 686	28,2	5,0
Kasvu-%	3,0	-1,7	2,6		375,2	3,6		

Työeläkevakuutusyhtiöiden tuloslaskelmat vuonna 2016 (milj. €)

	Vakuutus- maksutulo	Sijoitus- toiminnan tuotot	Korvaus- kulut	Vakuutus- maksuvas- tuun muutos	Liikekulut, lakisäätt. maksut	Sijoitus- toiminnan kulut	Muut tuotot ja kulut	Välittömät verot	Tilikauden voitto (tappio)
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	4 675	6 336	-6 349	-332	-78	-4 238	0	-8	6
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	4 302	21 393	-5 709	246	-82	-20 134	0	-12	4
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	3 321	2 389	-3 980	-37	-77	-1 611	1	-5	0
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera	713	940	-980	18	-23	-664	0	-1	2
Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas	509	197	-572	-24	-14	-94	0	0	1
Försäkringsaktiebolaget Pensions-Alandia	43	18	-51	2	-1	-11	0	0	0
Eläkeyhtiöt yhteensä	13 564	31 272	-17 640	-127	-276	-26 752	1	-27	14

Työeläkevakuutusyhtiöiden tasetiedot vuonna 2016 (milj. €)

	VASTAAVAA				VASTATTAVAA				
	Aineett. hyödykkeet	Sijoitukset yhteensä	Saamiset yhteensä	Muu omaisuus	Vastaavaa yhteensä	Oma pääoma	Vastuu- velka	Velat ja varaukset	Vastattavaa yhteensä
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	1	32 449	709	781	33 940	119	33 501	320	33 940
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	41	31 037	5 323	1 047	37 449	104	31 459	5 886	37 449
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	27	17 745	718	377	18 867	101	18 527	239	18 867
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera	22	4 930	251	355	5 559	56	5 365	137	5 559
Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas	4	2 241	95	216	2 555	19	2 493	42	2 555
Försäkringsaktiebolaget Pensions-Alandia	0	252	13	11	276	1	269	6	276
Eläkeyhtiöt yhteensä	96	88 654	7 109	2 786	98 645	401	91 615	6 629	98 645

FINANSSIALA

FINANSSIALA RY
Itämerenkatu 11-13, 00180 Helsinki
etunimi.sukunimi@finanssiala.fi
www.finanssiala.fi